।।ଷଡ଼ବିଂଶ(୨୬)ଅଧ୍ୟାୟ ।।

ଭକ୍ତ ପନ୍ଥ, ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ପିତଲେ ଏବଂ ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତରର ସାକ୍ଷୀ, ଆମ୍ବେଦକରଙ୍କ ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଇଚ୍ଛା

ଏହି ସୃଷ୍ଟିରେ ସ୍ଥୂଳ, ସୂକ୍ଷ୍ମ, ଚେତନ ଏବଂ ଜଡ଼ ଆଦି ଯାହା କିଛି ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଉଛି ସେ ସବୁ ଏକବ୍ରହ୍ମ ଏବଂ ସେହି ଏକ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ବସ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମଙ୍କୁ ହିଁ ଆମେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନାମରେ ସମ୍ବୋଧନ କରୁଛୁ ତଥା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଛୁ । ଯେଉଁ ପ୍ରକାର ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼ିଥିବା ଗୋଟିଏ ଦଉଡ଼ି ସାପର ଭ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ, ସେହିପରି ଆମେ ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥକୁ କେବଳ ବାହ୍ୟସ୍ୱରୂପରେ ଦେଖିଥାଉ, ତାହାର ସତ୍ୟ ସ୍ୱରୂପରେ ନୁହେଁ । ଏକମାତ୍ର ସଦ୍‌ଗୁରୁ ହିଁ ଆମର ଦୃଷ୍ଟିପଥରୁ ମାୟାର ଆବରଣ ଦୂର କରି ବସ୍ତୁର ସତ୍ୟସ୍ୱରୂପକୁ ଯଥାର୍ଥରେ ଦର୍ଶନ କରାଇବାରେ ସମର୍ଥ ଅଟନ୍ତି । ଏଥିସକାଶେ ଆସନ୍ତୁ, ଶ୍ରୀ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ସାଇନାଥ ମହାରାଜଙ୍କର ଉପାସନା କରି ସତ୍ୟର ଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କଠାରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା, ଯିଏକି ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହନ୍ତି ।

ମାନସ ପୂଜା : ଶ୍ରୀ ହେମାଡପନ୍ତ ସର୍ବଦା ଉପାସନାର ଏକ ଅନନ୍ୟ ମାର୍ଗ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି । ସେ କହନ୍ତି :

ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁର ଉଷ୍ମ ଜଳରେ କର ପାଦ ପ୍ରକ୍ଷାଳନ ।
ସତ୍ୟପ୍ରେମରୂପୀ ଚନ୍ଦନରେ କର ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଲେପନ ।
ଦୃଢ଼ବିଶ୍ୱାସକୁ ବସ୍ତ୍ର କରି, ଗୁରୁଙ୍କୁ କରାଅ ପରିଧାନ
କୋମଳ ଏକାଗ୍ର ଚିତ୍ତରୂପୀ ଫଳ ତାଙ୍କୁ କର ଅର୍ପଣ ।
ଭାବରୂପକ କଜଳ ଶ୍ରୀ ମସ୍ତକରେ ଲଗାଇଦିଅ
ଭକ୍ତିର କମରପଟି କମରଦେଶରେ ବାନ୍ଧିଦିଅ
ଏପରି କରି ସାଇଚରଣରେ ମଥାନତ କର ।

ଏହି ପ୍ରକାର ଶ୍ରୀ ସାଇଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଆଭୂଷଣରେ ବିଭୂଷିତ କରି ତାଙ୍କୁ ନିଜର ସର୍ବସ୍ୱ ସମର୍ପଣ କରିଦିଅ । ଉଷ୍ଣତା ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଭାବର ଚାମର ବିଞ୍ଚ । ଏହପରି ଆନନ୍ଦଦାୟକ ପୂଜା କରି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କର–

ହେ ପ୍ରଭୁ ସାଇ ! ଆମର ଚିତ୍ତକୁ ଅନ୍ତର୍ମୁଖୀ କରନ୍ତୁ । ସତ୍ୟ ଏବଂ ଅସତ୍ୟର ବିବେକ ପ୍ରଦାନକରି ତଥା ସାଂସାରିକ ବିଷୟରୁ ଆସକ୍ତି ଦୂର କରି ଆତ୍ମାନୁଭୂତି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ । ଆମର କାୟା ଏବଂ ପ୍ରାଣ ଆପଣଙ୍କର ଶ୍ରୀଚରଣରେ ସମର୍ପଣ କରୁଛୁ । ହେ ପ୍ରଭୁ ସାଇ ! ଆମର ନେତ୍ରକୁ ତମର ନେତ୍ର କରିଦିଅ, ଯଦ୍ଦ୍ୱାରା ସୁଖ ଏବଂ ଦୁଃଖର ଅନୁଭବ ଆମର ରହିବ ନାହିଁ । ହେ ସାଇ ! ଆମର ଶରୀର ଏବଂ ମନକୁ ତମର

ଇଚ୍ଛାନୁକୂଳ ଚାଲିବାକୁ ଦିଅ । ଆମର ଚଞ୍ଚଳ ମନ ତମ ଚରଣର ଶୀତଳ ଛାୟାରେ ବିଶ୍ରାମ କରୁ ।

ଏବେ ଆମେ ଏହି ଅଧ୍ୟାୟର କଥାକୁ ଆସିବା ।

ଭକ୍ତ ପନ୍ଥ : ପନ୍ଥ ନାମରେ ଜଣେ ଭକ୍ତ, ଯିଏକି ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ଥିଲେ, ଥରେ ତାଙ୍କର ଶିରିଡ଼ି ଆସିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ହେଲା । ତାଙ୍କର ଶିରିଡ଼ି ଆସିବାର ଇଚ୍ଛା ନଥିଲା, କିନ୍ତୁ 'ମଣିଷର ଇଚ୍ଛା ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ହେଲାବେଳକୁ ବିଧାତାର ଯୋଜନା ଅନ୍ୟପ୍ରକାର' ବୋଲି ଥିବା ପ୍ରଚଳିତ ଉକ୍ତି ଚରିତାର୍ଥ ହେଲା । ସେ ରେଳଗାଡ଼ିରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ, ବାଟରେ ତାଙ୍କର ଅନେକ ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ସହିତ ଆକସ୍ମିକ ଭେଟ ହେଲା । ସେ ସମସ୍ତେ ଶିରିଡ଼ି ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ । ପନ୍ଥଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଶିରିଡ଼ି ଯିବାକୁ କହିଲେ । ପନ୍ଥ ଏହାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିପାରିଲେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ମୁମ୍ବଇରେ ଓହ୍ଲାଇଲେ, ତେବେ ପନ୍ଥ ବିରାରରେ ଓହ୍ଲାଇ ତାଙ୍କର ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କଠାରୁ ଶିରିଡ଼ି ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ନେଇ ତଥା ଆବଶ୍ୟକ ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ଶିରିଡ଼ି ଯାତ୍ରା କଲେ । ସକାଳେ ସେମାନେ ଶିରିଡ଼ିରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଏବଂ ପ୍ରାୟ ୧୧ଟା ବେଳକୁ ଦ୍ୱାରକାମାୟୀକୁ ଗଲେ । ସେଠାରେ ପୂଜା ନିମିତ୍ତ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ସମାଗମ ଦେଖି ସେମାନଙ୍କର ମନ ବଡ଼ ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲା କିନ୍ତୁ ପନ୍ଥଙ୍କର ଅଚାନକ ମୂର୍ଚ୍ଛା ରୋଗ ବାହାରିଲା ଏବଂ ସେ ଅଚେତ ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲେ । ସମସ୍ତେ ଛାନିଆ ହୋଇ ତାଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷା କରିବାକୁ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ । ମୁଣ୍ଡରେ ପାଣି ସିଞ୍ଚାଗଲା । ଏହାପରେ ବାବାଙ୍କର କୃପାରୁ ତାଙ୍କର ସଂଜ୍ଞା ଫେରିଲା ଏବଂ ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଠି ବସିଲେ, ଯେପରିକି ତାଙ୍କୁ କେହି ନିଦରୁ ଉଠାଇଦେଇଛି । ତ୍ରିକାଳଦର୍ଶୀ ବାବା ସେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଗୁରୁଙ୍କର ଆଶ୍ରିତ ବୋଲି ଜାଣି ତାଙ୍କୁ ଅଭୟ ପ୍ରଦାନ କରି ତଥା ତାଙ୍କର ଗୁରୁଙ୍କ ଉପରେ ହିଁ ବିଶ୍ୱାସ ଦୃଢ଼କରି କହିଲେ 'ଯେମିତି ବି ଆସ, କିନ୍ତୁ ଭୁଲ ନାହିଁ, ନିଜର ଗୁରୁଙ୍କୁ ହିଁ ଦୃଢ଼ତାର ସହ ଧରି ସର୍ବଦା ସ୍ଥିର ରହି ତାଙ୍କଠାରେ ଅଭିନ୍ନତା ପ୍ରାପ୍ତ କର ।' ପନ୍ଥ ତୁରନ୍ତ ଏହି ଉକ୍ତିର ଅର୍ଥ ବୁଝିଗଲେ ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ତାଙ୍କର ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କର ସ୍ମୃତି ଆସିଗଲା । ବାବାଙ୍କର ଏହି ଅନୁଗ୍ରହ ତାଙ୍କର ଜୀବନସାରା ମନରେ ରହିଲା ।

।। ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ପିତଲେ ଓ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରର ସାକ୍ଷୀ ବାବା ।।

ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ପିତଲେ : ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ପିତଲେ ନାମରେ ଜଣେ ସଦାଚାରୀ ଗୃହୀ ମୁମ୍ବଇରେ ରହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ଅପସ୍ମାର ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲା । ସେ ତାକୁ ଅନେକ ପ୍ରକାର ଦେଶୀ ଏବଂ ବିଦେଶୀ ଚିକିତ୍ସା କରାଇଲେ କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଫଳ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଏବେ କେବଳ କୌଣସି ସନ୍ଥଙ୍କର ଚରଣ କମଳର ଶରଣ ନେବା ବାକି ଥିଲା । ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଶ୍ରୀ ଦାସଗଣୁଙ୍କ ସୁମଧୁର କୀର୍ତ୍ତନରେ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କର କୀର୍ତ୍ତି

ମୁମ୍ବଇରେ କିପରି ପ୍ରସାରିତ ହେଲା ସେକଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ପିତଲେ ମଧ୍ୟ ୧୯୧୦ ମସିହାରେ ସେହି କୀର୍ତ୍ତନ ଶୁଣିବାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ହେଲା ଯେ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କର କେବଳ କରସ୍ପର୍ଶ ଅଥବା ଦୃଷ୍ଟି ମାତ୍ରେ ହିଁ ଅସାଧ୍ୟ ରୋଗ ସମୂଳେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଛି । ଏଣୁ ତାଙ୍କ ମନରେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କ ଶୁଭଦର୍ଶନର ତୀବ୍ର ଇଚ୍ଛା ଜାତ ହେଲା । ଯାତ୍ରାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଭେଟି ପ୍ରଦାନ ହେତୁ ଗୋଟିଏ ଫଳ ଝୁଡ଼ି ନେଇ ପତ୍ନୀ ଓ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ସେ ଶିରିଡ଼ି ଯାତ୍ରାରେ ବାହାରିଲେ । ଦ୍ୱାରକାମାୟୀରେ ପହଞ୍ଚି ସେ ବାବାଙ୍କର ଚରଣ ବନ୍ଦନା କଲେ ତଥା ରୋଗୀ ପୁତ୍ରକୁ ତାଙ୍କର ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଅର୍ପଣ କରିଦେଲେ । ବାବାଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ତା' ଉପରେ ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ତା ଭିତରେ ଏକ ଅଦ୍‌ଭୁତ ରୂପାନ୍ତର ହେଲା । ଆଖି ଡୋଳା ଘୂରାଇ ଘୂରାଇ ଅଚେତ ହୋଇ ସେ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ତା'ର ମୁହଁରୁ ଲାଳ ବାହାରିଲା ତଥା ସମଗ୍ର ଶରୀରରେ ଝାଳ ବୋହିଲା । ପିଲାଟିର ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ପିତା, ମାତା ଡରିଗଲେ ଏବଂ ଆଶଙ୍କା କଲେ ହୁଏତ ତାର ପ୍ରାଣ ଚାଲିଯିବ । ତା'ର ଅଚ୍ଛ ବହୁତ ମୂର୍ଚ୍ଛା ରୋଗ ତ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏଥର ତାହା ଦୀର୍ଘସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଲା । ବିଷାଦ ଓ ଶୋକରେ ମାଆଁଙ୍କ ଆଖିରୁ ଧାର ଧାର ହୋଇ ଲୁହ ବୋହି ଚାଲିଥିଲା ଏବଂ ସେ ଦୁଃଖରେ ଅଧୀର ହୋଇ ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ କି 'ହେ ବାବା ! ମୁଁ ଏବେ କାହା ଉପରେ ଆଶ୍ରୟ କରିବି ? ମୋର ଅବସ୍ଥା ଏପରି ହୋଇଛି ଯେପରିକି 'ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଚୋର ଭୟରେ କାହା ଘରେ ପଶି ଆଶ୍ରୟ ନେଲାବେଳକୁ ସେହି ଘର ତା ଉପରେ ପଡ଼ିଯାଇଛି ।' କରୁଣାମୟ ବାବା ମହିଳାଜଣଙ୍କୁ ବିବ୍ରତ ନହେବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ କହି ପିଲାଟିକୁ ଘରକୁ ନେଇଯିବାକୁ କହିଲେ । ସେ ପୁଣି କହିଲେ ଅଧଘଣ୍ଟା ପରେ ତାର ସଂଜ୍ଞା ଫେରିଆସିବ । ମହିଳାଜଣକ ତାହା କଲେ । ପିଲାଟିକୁ ବସାକୁ ନେଇଗଲେ । ଠିକ୍ ଅଧ ଘଣ୍ଟା ପରେ ତାର ଚେତା ଫେରିଆସିଲା ଏବଂ ସେ ସୁସ୍ଥ ଅନୁଭବ କଲା । ପିତଲେ ଦମ୍ପତି ତଥା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନସରେ । ସେମାନଙ୍କର ମନର ସମସ୍ତ ସନ୍ଦେହ ଦୂର ହେଲା । ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଧରି ପିତଲେ ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଆସିଲେ ଏବଂ ବିନମ୍ର ସହକାରେ ଆଦରପୂର୍ବକ ତାଙ୍କର ଚରଣ ବନ୍ଦନା କରି ପାଦସେବା କଲେ । ମନରେ ସେମାନେ ବାବାଙ୍କୁ ଅଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଥିଲେ । ବାବା ସ୍ମିତହାସ୍ୟ ଦେଇ କହିଲେ 'କ'ଣ ତୁମର ଶଙ୍କା ଦୂର ହୋଇଗଲା ? ଯାହାର ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଅଛି, ତାକୁ ଶ୍ରୀ ହରି ଅବଶ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିବେ ।' ପିତଲେ ଜଣେ ଧନାଢ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ, ତେଣୁ ବହୁ ପରିମାଣରେ ମିଠା ବାଣ୍ଟିଲେ ଏବଂ ନାନା ପ୍ରକାର ଫଳ ତଥା ତାମ୍ବୁଳ ବାବାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣକଲେ । ଶ୍ରୀମତୀ ପିତଲେ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ମହିଳା ଥିଲେ । ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ବସି ବଡ଼ ପ୍ରେମପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେ ବାବାଙ୍କୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଚକ୍ଷୁରୁ ଅନବରତ ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁ

ନିର୍ଗତ ହେଉଥିଲା । ତାଙ୍କର ମୃଦୁ ଓ ସରଳ ସ୍ୱଭାବ ଦେଖି ବାବା ଅତି ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ । ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଭଳି ସନ୍ଥ ମଧ୍ୟ ଭକ୍ତର ଅଧୀନ ଅଟନ୍ତି । ଯିଏ ତାଙ୍କର ଶରଣାଗତ ହୋଇ ଅନନ୍ୟ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ପୂଜା କରେ, ସନ୍ଥ ତାହାର ରକ୍ଷା କରନ୍ତି । ଶିରିଡ଼ିରେ କିଛିଦିନ ସୁଖରେ କଟାଇ ପିତଲେ ପରିବାର ବାବାଙ୍କ ସମୀପକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କର ଚରଣ ବନ୍ଦନା କରି ଶିରିଡ଼ି ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ମାଗିଲେ । ବାବା ତାଙ୍କୁ ଉଦି ଦେଇ ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ । ପିତଲେଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲେ 'ବାପୁ ! ପ୍ରଥମେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଦୁଇ ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲି, ଏବେ ତିନି ଟଙ୍କା ଦେଉଛି । ଏହାକୁ ପୂଜା ଘରେ ରଖି ନିତ୍ୟ ପୂଜା କର । ଏଥିରେ ତୁମର କଲ୍ୟାଣ ହେବ ।' ପିତଲେ ତାକୁ ପ୍ରସାଦସ୍ୱରୂପ ମନେ କରି ବାବାଙ୍କୁ ପୁନଃ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ କଲେ ତଥା ଆଶିଷ ଭିକ୍ଷାକଲେ । ତେବେ ତାଙ୍କ ମନରେ ଭାବନା ଆସିଲା ଯେ ସେ ତ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଶିରିଡ଼ି ଆସିଛନ୍ତି, ବାବା ତାଙ୍କୁ ଦୁଇଟଙ୍କା ଆଗରୁ କେବେ ଦେଇଥିଲେ ? ସେ ଏହାର ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ବାବାଙ୍କଠାରୁ ଚାହୁଁଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ବାବା ନୀରବ ରହିଲେ । ମୁମ୍ବଇରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସେ ତାଙ୍କର ବୃଦ୍ଧ ମାଆଙ୍କୁ ଶିରିଡ଼ିର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ଶୁଣାଇଲେ ଏବଂ ସେହି ଦୁଇ ଟଙ୍କା କଥା ମଧ୍ୟ କହିଲେ । ତାଙ୍କର ମାଆ ପ୍ରଥମେ କିଛି ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ । ପରେ ସେହିକଥା ବାରମ୍ବାର ଭାବିବା ପରେ ବହୁଦିନର ତଳର ଏକ ପୁରୁଣା ଘଟଣା ତାଙ୍କର ସ୍ମୃତିକୁ ଭାସିଆସିଲା । ସେ କହିଲେ କି 'ତୁ ଯେପରି ତୋର ପୁଅକୁ ନେଇ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଯାଇଥିଲୁ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ତୋତେ ନେଇ ତୋର ବାପା ଅନେକ ବର୍ଷ ତଳେ ଅକ୍କଲକୋଟ ମହାରାଜଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଥିଲେ । ମହାରାଜ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସିଦ୍ଧ, ଯୋଗୀ, ତ୍ରିକାଳଜ୍ଞ ତଥା ବଡ଼ ଉଦାର ଥିଲେ । ତୋର ବାପା ତାଙ୍କର ପରମ ଭକ୍ତ ଥିଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କର ପୂଜା ସ୍ୱୀକୃତ ହୋଇଥିଲା । ମହାରାଜ ତାଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ମୁଦ୍ରା ଦେଇ ତାକୁ ପୂଜା କରିବାକୁ କହିଥିଲେ । ସେ ବଞ୍ଚିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିୟମିତ ତା'ର ପୂଜା କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କପରେ ଯଥାବିଧି ପୂଜା ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ସେହି ଦୁଇ ଟଙ୍କା କୁଆଡ଼େ ହଜିଗଲା । କିଛିଦିନ ପରେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଏକଥା ଭୁଲିଗଲି । ତୋର ସୌଭାଗ୍ୟ ଯେ ଶ୍ରୀ ଅକ୍କଲକୋଟ ମହାରାଜ ସାଇ ରୂପରେ ତୋତେ ତୋର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ପୂଜା କଥା ସ୍ମରଣ କରାଇ ବିପତ୍ତିରୁ ରକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ଏଣିକି ଭବିଷ୍ୟତରେ ଜାଗ୍ରତ ରହି ସମସ୍ତ ଶଙ୍କା ଏବଂ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ପରିହାର କରି ପୂର୍ବଜମାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି ରୀତିନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁସରଣ କର ତଥା ସର୍ବଦା ଉତ୍ତମ ଆଚରଣ କର । ନିଜର ଇଷ୍ଟଦେବ ତଥା ଏହି ମୁଦ୍ରାର ପୂଜା କରି ତାହାର ଯଥାର୍ଥ ସ୍ୱରୂପକୁ ହୃଦବୋଧ କର ଏବଂ ସନ୍ଥଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ ଲାଭକରି ଗର୍ବ କର ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ସାଇ ସମର୍ଥ ଦୟା କରି ତୋ ହୃଦୟରେ ଭକ୍ତିର ବୀଜ ରୋପଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏବେ ତାହାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ତୋର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।' ମାତାଙ୍କର ମଧୁର ବଚନାମୃତ ଶୁଣି ପିତଲେ ଭାବରସରେ ସିକ୍ତ ହୋଇଗଲେ । ବାବାଙ୍କର ତ୍ରିକାଳଦର୍ଶିତା

ତାଙ୍କୁ ବିଦିତ ହେଲା ତଥା ତାଙ୍କର ଶ୍ରୀଦର୍ଶନର ମହତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ଅନୁଭବ ହେଲା । ଏହାପରେ ସେ ତାଙ୍କର ଆଚରଣରେ ଅଧିକ ସାବଧାନତା ଅବଲମ୍ବନ କଲେ ।

।। ଆମ୍ବେଦକରଙ୍କ ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଇଚ୍ଛା ଓ ବିଧାତାର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ।।

ଶ୍ରୀ ଆମ୍ବେଦକର : ପୁଣେ ନିବାସୀ ଗୋପାଳ ନାରାୟଣ ଆମ୍ବେଦକର ବାବାଙ୍କର ପରମ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ଥିଲେ । ଥାନେ ଜିଲା ଜବାହର ଷ୍ଟେଟ ଆୟକର ବିଭାଗରେ ସେ ଦଶ ବର୍ଷ ଧରି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେଠାରୁ ସେବାନିବୃତ୍ତ ହେବା ପରେ ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାକିରି ସନ୍ଧାନ କଲେ କିନ୍ତୁ ସଫଳ ହେଲେ ନାହିଁ । ଏହାପରେ ଚାରିଆଡୁ ତାଙ୍କୁ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଘେରିଗଲା, ଫଳରେ ତାଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଦୟନୀୟ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ ସେ ସାତ ବର୍ଷ ବିତାଇଲେ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ସେ ଶିରିଡ଼ି ଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଦୁଃଖ ବାବାଙ୍କୁ ଜଣାଉଥିଲେ । ୧୯୧୬ ମସିହାରେ ତାଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଅଧିକ ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ଏହାପରେ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଶିରିଡ଼ି ଯାଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ମନ ଭିତରେ ଏହି କଥା ରଖି ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ଶିରିଡ଼ିରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଦିନେ ରାତିରେ ଦୀକ୍ଷିତୱାଡ଼ା ସମ୍ମୁଖରେ ଗୋଟିଏ ବଳଦଗାଡ଼ି ଉପରେ ଚିନ୍ତାଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ବସିଥିଲେ ଓ ସେହି ସମୟରେ କୂଅରେ ଡେଇଁ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ । ପୁଣି ମନରେ ଭାବୁଥିଲେ ଯେ ବାବା ହୁଏତ ସେହି ଅନ୍ତିମ ସମୟରେ ହେଲେ ଆସି ତାଙ୍କର ରକ୍ଷା କରିବେ । ଏହିପରି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଓ ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ମନ ଉଦ୍‌ବେଳିତ ହେଉଥିବା ସମୟରେ ସମୀପସ୍ଥ ଏକ ଭୋଜନାଳୟର ମାଲିକ ସଗୁଣ ମେରୁ ନାୟକ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଅକ୍କଲକୋଟ ମହାରାଜଙ୍କ ଜୀବନୀ ପଢ଼ିଛ କି ବୋଲି ଆକସ୍ମିକ ଭାବେ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ଓ ପୁସ୍ତକଟି ବଢ଼ାଇଦେଲେ । ପୁସ୍ତକଟିକୁ ନେଇ ସେଠାରେ ହିଁ ସେ ପଢ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ପଢୁ ପଢୁ ଏପରି ଏକ ବିଷୟ ପାଖରେ ସେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ଯେ-ଶ୍ରୀ ଅକ୍କଲକୋଟ ମହାରାଜଙ୍କ ଜୀବନକାଳରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ଅସାଧ୍ୟ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଆଉ ସେ କଷ୍ଟ ସହ୍ୟ କରିପାରିଲା ନାହିଁ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଦିନେ ରାତିରେ ଗୋଟିଏ କୂଅ ଭିତରକୁ ଡେଇଁପଡ଼ିଲା । ଏହି ସମୟରେ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ ଶ୍ରୀ ମହାରାଜ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି କୂଅ ଭିତରୁ ତାକୁ ଟାଣି ଆଣିଲେ ଓ ବୁଝାଇଲେ ଯେ 'ତୁମର ଶୁଭ ଓ ଅଶୁଭ କର୍ମର ଫଳ ଅବଶ୍ୟ ଭୋଗ କରିବା ଉଚିତ । ଯଦି ଭୋଗ ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଯାଏ ତାହେଲେ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ଧାରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଥିନିମନ୍ତେ କିଛି ଦିନ କଷ୍ଟ ସହ୍ୟ କରି ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର କର୍ମଫଳକୁ ସମାପ୍ତ କରି ଚିରକାଳ ପାଇଁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଯିବା ଶ୍ରେୟସ୍କର ।'

ସମୟୋପଯୋଗୀ ଏହି ଉପାଦେୟ କଥା ପାଠ କରି ଆମ୍ବେଦକର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ

ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ହୃଦୟ ଦ୍ରବୀଭୂତ ହୋଇଗଲା । ଠିକଣା ସମୟରେ ବାବାଙ୍କର ଏହି ସଂକେତ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲେ ହୁଏତ ସେତେବେଳକୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣାନ୍ତ ହୋଇସାରିଥାନ୍ତା । ବାବାଙ୍କର ବ୍ୟାପକତା ଏବଂ ଦୟାଳୁ ଭାବ ଦେଖି ତାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ଦୃଢ଼ ହେଲା ଏବଂ ସେ ବାବାଙ୍କର ପରମ ଭକ୍ତ ପାଲଟିଗଲେ । ତାଙ୍କର ପିତା ଅକ୍କଲକୋଟ ମହାରାଜଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ଥିଲେ ଏବଂ ସିଏ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ପଦାଙ୍କ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତୁ, ଏହା ବାବାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଥିଲା । ବାବା ତାଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ କଲେ । ଏବେ ତାଙ୍କର ଭାଗ୍ୟ ଉଦୟ ହେଲା । ସେ ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନରେ ନିପୁଣତା ଲାଭ କରି ସେଥିରେ ବେଶ୍ ଉନ୍ନତି କଲେ ଏବଂ ବହୁ ଧନ ଉପାର୍ଜନ କରି ଶେଷ ଜୀବନ ସୁଖ ଓ ଶାନ୍ତିରେ ଅତିବାହିତ କଲେ ।

ଶ୍ରୀ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ସାଇନାଥାର୍ପଣମସ୍ତୁ । ଶୁଭଂ ଭବତୁ ।।